

Cuprins

Abrevieri.....	XIII
----------------	------

Capitolul I. Elementele esențiale de validitate ale contractului.

Noțiunea și clasificarea condițiilor	1
Secțiunea 1. Principiul capacității de a contracta.....	2
§1. Principiul capacității de a încheia acte juridice și excepția incapacității	2
§2. Aspectul sancționator al incapacității de folosință și de exercițiu.....	6
Secțiunea a 2-a. Principiile voinței juridice	8
§1. Consimțământul. Enunțarea condițiilor consimțământului.....	8
1.1. Consimțământul trebuie să provină de la o persoană cu discernământ	8
1.2. Definiția și condițiile consimțământului, producător de efecte juridice.....	10
1.3. Exteriorizarea consimțământului	11
1.4. Cerința consimțământului de a nu fi afectat de vicii.....	13
1.5. Eroarea.....	13
1.5.1. Eroarea de drept.....	15
1.5.2. Eroarea scuzabilă.....	15
1.5.3. Sancțiunea erorii.....	16
1.6. Dolul	16
1.6.1. Condițiile juridice ale dolului	17
1.6.2. Proba dolului	18
1.6.3. Sancțiunea dolului	19
1.7. Violența.....	20
1.7.1. Noțiunea violenței, structura și cerințele acesteia.....	20
1.7.2. Sancțiunea și proba violenței.....	22
1.8. Leziunea.....	22
1.8.1. Noțiunea, condițiile și sancțiunea viciului de consimțământ al leziunii.....	22
§2. Comparație între viciile de consimțământ	24
§3. Principiul libertății de voință	25
3.1. Definiția libertății contractuale	25
3.1.1. Valoarea juridică a libertății contractuale	27
3.1.2. Conținutul principiului libertății contractuale.....	29
3.1.3. Bunele moravuri	34
3.1.4. Libertatea de voință și norma privată	36
3.2. Autonomia de voință în contractul comercial internațional	38
3.3. Dimensiunea filozofică a libertății de voință	43
3.3.1. Conceptul filozofic de libertate și libertate contractuală	43

3.3.2. Teoria solidarismului contractual.....	46
3.3.3. Solidarismul contractual și libertatea contractuală	47
§4. Principiul voinței reale, fundament al actului juridic.....	51
4.1. Voința juridică și principiile care o cârmuiesc	51
4.1.1. Cerințele de admisibilitate și de valabilitate ale cauzei	56
4.1.2. Concepția subiectivă și obiectivă în cazul neconcordanței dintre elementele voinței juridice	57
4.1.3. Reglementări care consacră principiul voinței reale.....	59
Secțiunea a 3-a. Principiile definitorii ale obiectului actului juridic.....	64
§1. Clarificări conceptuale.....	64
§2. Condițiile de valabilitate ale obiectului	65
Secțiunea a 4-a. Principiile definitorii ale cauzei actului juridic	71
§1. Definiție și reglementare.....	71
1.1. Conceptul de cauză eficientă și cauză finală.....	71
1.1.1. Concepția monistă a doctrinei despre cauză	72
1.1.2. Condițiile de valabilitate ale cauzei actului juridic.....	74
1.2. Proba cauzei.....	79
§2. Sancțiunile legate de neîndeplinirea condițiilor privitoare la cauză	80
Secțiunea a 5-a. Principiul libertății de formă a actului juridic și formalitățile acestuia	81
§1. Viziunea actualului Cod civil privind forma și formalitățile actului juridic.....	81
1.1. Clasificarea condițiilor de formă ale actului juridic civil	82
1.1.1. Forma <i>ad validitatem</i>	83
1.1.2. Caracterele formei <i>ad validitatem</i> și cerințele acesteia	85
1.1.3. Forma scrisă <i>ad validitatem</i> și <i>ad probationem</i>	86
§2. Formalitățile pentru opozabilitate	88
2.1. Varietăți de formalități și funcțiile acestora	90
2.2. Formalitățile de abilitare.....	91
2.3. Formalitățile de omologare.....	91
2.4. Formalitățile de înregistrare administrativă sau fiscală	92
Capitolul II. Principiile încheierii contractului.....	93
Secțiunea 1. Elementele acordului de voință	93
§1. Noțiunea de ofertă.....	93
1.1. Condițiile ofertei.....	94
1.2. Teoriile privind temeiul juridic al răspunderii pentru revocarea intempestivă a ofertei	100
§2. Acceptarea.....	102
2.1. Conceptul de acceptare a ofertei. Condițiile contraofertei.....	102
2.2. Modalitățile de exteriorizare a acceptării.....	104
2.3. Principiile mecanismului determinării momentului și locului încheierii contractului	106
Secțiunea a 2-a. Încheierea contractelor prin mijloace electronice.....	108
Secțiunea a 3-a. Principiul momentului încheierii contractului prin acceptarea implicită.....	112

Secțiunea a 4-a. Principiul locului încheierii contractului și legea aplicabilă raporturilor cu elemente de extraneitate.....	112
Capitolul III. Principiile efectelor actului juridic	117
Secțiunea 1. Principiul forței obligatorii a contractului și revizuirea acestuia pentru impreviziune.....	117
§1. Clarificări conceptuale.....	117
§2. Obligatoriul contractual.....	119
§3. Acțiunea forței obligatorii a contractului în raporturile dintre părți.....	122
3.1. Simetria și asimetria contractuală.....	124
3.2. Denunțarea unilaterală a contractului.....	127
§4. Adaptarea contractului și forța obligatorie a acestuia.....	130
Concluzii.....	135
Secțiunea a 2-a. Revizuirea contractului pentru cauză de impreviziune.....	135
§1. Procesul evolutiv al instituției impreviziunii.....	135
§2. Reglementarea forței obligatorii a contractului în relație cu impreviziunea.....	139
2.1. Reglementarea instituției impreviziunii și domeniul de aplicare.....	142
2.2. Revizuirea convențională a contractului.....	144
§3. Condițiile aplicării impreviziunii.....	146
§4. Efectele impreviziunii.....	149
§5. Aspecte de ordin procedural privind acțiunea în impreviziune.....	153
§6. Fundamentul impreviziunii.....	155
§7. Privire comparativă între impreviziune și leziune, între impreviziune și viciul de consimțământ al erorii, între impreviziune, forță majoră și cazul fortuit.....	159
7.1. Impreviziunea și leziunea. Elementele de asemănare și deosebire.....	159
7.2. Asemănări și deosebiri între impreviziune și eroare.....	160
7.3. Impreviziunea și imposibilitatea fortuită sau pentru cauză de forță majoră a executării.....	160
Concluzii.....	161
Secțiunea a 3-a. Principiul relativității efectelor contractului.....	163
§1. Limitele subiective ale obligaționalului contractual. Conceptul de parte contractantă, parte survenită și având-cauză.....	163
§2. Opozabilitatea față de terți a actului juridic. Conceptul de opozabilitate a actului și opozabilitate a dreptului.....	170
2.1. Premisa opozabilității actului juridic.....	173
2.2. Concepțiile obiective și subiective privitoare la relația dintre cunoașterea prezumată și cunoașterea efectivă.....	176
2.3. Modalitățile de manifestare a opozabilității.....	176
2.4. Excepțiile de la principiul relativității efectelor actului juridic.....	178
2.4.1. Preliminarii.....	178
2.4.2. Excepțiile de la relativitatea efectelor contractului.....	178
2.5. Excepțiile de la opozabilitatea actelor juridice.....	186
2.5.1. Inopozabilitatea în materia simulației.....	186
2.5.2. Acțiunea pauliană.....	187

Capitolul IV. Principiile interpretării legii și a contractului.

Principiile executării actului juridic	189
Secțiunea 1. Principiile interpretării legii	189
§1. Conceptul de interpretare a legii și necesitatea interpretării	189
§2. Curente de gândire filozofico-juridice ale interpretării legii.....	191
§3. Interpretarea legii și libertatea de apreciere a judecătorului	194
§4. Clasificarea interpretării	195
§5. Metodele de interpretare a normelor.....	198
Secțiunea a 2-a. Principiul interpretării actului juridic	201
§1. Interpretarea legii și interpretarea actelor juridice. Corelația celor două forme de interpretare.....	201
§2. Metodele de interpretare ale contractului	203
§3. Interpretarea contractului în dreptul civil român	204
Concluzii.....	211
Secțiunea a 3-a. Principiile executării actului juridic	212
§1. Conceptul de executare.....	212
§2. Răspunderea părților contractante și a terților. Limitarea convențională a răspunderii	214
2.1. Condițiile răspunderii debitorului.....	215
2.2. Executarea silită în funcție de tipul obligației de „a da”, „a face” și „a nu face”	217
2.3. Executarea silită prin echivalent	224
2.4. Subiectele plății	225
§3. Principiile plății	229
3.1. Principiul executării obiectului plății și excepțiile de la principiu.....	229
3.2. Principiul indivizibilității plății și excepțiile de la principiu.....	231
3.3. Principiile de imputare a plății.....	232
3.4. Principiile privind data plății	234
3.5. Principiile privind locul plății	234
3.6. Proba plății și sarcina probei.....	235
§4. Efectele juridice ale plății	237
4.1. Incidentele la plată.....	237
4.2. Procedura descărcării debitorului de obligație pe calea ofertei de plată și consemnațiunii	239
Secțiunea a 4-a. Simultaneitatea executării prestațiilor	240
§1. Definiția și specificitatea excepției de neexecutare	240
§2. Condițiile excepției de neexecutare a contractului	241
§3. Caracterile funcționale ale excepției de neexecutare.....	245
§4. Efectele excepției de neexecutare față de părți și terți	246
Secțiunea a 5-a. Principiul bunei-credințe	247
§1. Privire de ansamblu referitoare la principiile generale ale dreptului civil.....	247
§2. Principiul bunei-credințe. Funcțiile și caracterul bunei-credințe	248
2.1. Generalități	248
2.2. Eșecul definirii conceptului de bună-credință.....	248

2.3. Buna-credință și funcțiile acesteia	250
2.3.1. Elementele psihologice și morale ale buneii-credințe. Relația dintre buna-credință, reaua-credință și răspunderea civilă	251
2.3.2. Supremația buneii-credințe în dreptul contractelor.....	253
2.3.3. Fundamentul moral al buneii-credințe	253
2.3.4. Echitatea un complement al buneii-credințe.....	255
§3. Autonomia conceptuală a ilicitului, a releii-credințe în relația cu principiul buneii-credințe.....	256
3.1. Reaua-credință și formele de manifestare ale acesteia în faza precontractuală	256
3.2. Limitările libertății contractuale în faza negocierilor și răspunderea civilă.....	257
3.3. Modalitățile de obiectivare a buneii-credințe în faza precontractuală	259
3.4. Răspunderea pentru ilicitul precontractual	261
§4. Valoarea de principiu a buneii-credințe.....	263
4.1. Modalitatea de operare a funcțiilor buneii-credințe în raporturile contractuale	264
4.2. Reperetele buneii-credințe în executarea contractului.....	265
4.3. Efectele buneii-credințe și releii-credințe în executarea contractului ...	268
4.4. Coerența contractuală o componentă a buneii-credințe	270
4.5. O nouă viziune a principiului buneii-credințe și a releii-credințe în faza executării contractului.....	271
Secțiunea a 6-a. Abuzul de drept	272
§1. Delimitări conceptuale.....	272
§2. Fundamentele teoretice ale abuzului de drept.....	272
2.1. Abordarea critică a teoriilor abuzului de drept	274
2.2. Critica teoriei asimilării abuzului de drept cu răspunderea civilă delictuală și cvasidelictuală	275
2.3. Abuzul de drept în reglementarea Decretului nr. 31/1954	276
§3. Condițiile abuzului de drept.....	277
3.1. O nouă etică a contractului	280
3.2. O nouă abordare a răspunderii civile pentru abuzul de drept	282
3.3. O nouă filozofie a moralizării contractului.....	284
§4. Concepția Codului civil privind abuzul de drept	286
Capitolul V. Răspunderea contractuală	289
Secțiunea 1. Vinovăția fundament al răspunderii contractuale	289
§1. Vinovăția, condiție a răspunderii civile. Orientarea reglementării spre protecția victimei	289
1.1. Vinovăția contractuală	293
1.2. Clauzele contractuale de nerăspundere	296
§2. Riscul contractului.....	297
2.1. Clarificări conceptuale.....	297
2.2. Formele de manifestare a imposibilității de executare.....	298

2.3. Precizări în privința riscului contractului și riscului pieirii bunului sau bunurilor.....	301
2.4. Riscul în materia contractelor translativ de proprietate	302
2.5. Efectele imposibilității fortuite de executare	303
Secțiunea a 2-a. Principiul reparării integrale a prejudiciului.....	304
§1. Clarificări conceptuale – daună, prejudiciu, despăgubire, răspundere civilă. Elementele de conexiune.....	304
§2. Principiul reparării integrale a prejudiciului patrimonial.....	308
§3. Conexiunea dintre principiul reparării integrale a prejudiciului și cumulul daunelor-interese.....	310
§4. Punerea în întârziere, condiție în principiu necesară pentru obligarea debitorului la plata daunelor-interese	311
§5. Evaluarea daunelor-interese.....	313
5.1. Evaluarea judiciară a daunelor-interese	313
5.2. Evaluarea legală a prejudiciului.....	317
5.2.1. Viziunea Codului civil din 1864 privind actualizarea creanțelor bănești. Cumulul creanțelor cu dobânda și actualizarea dobânzii în înfăptuirea principiului reparării integrale a prejudiciului	319
5.2.2. Concepția Codului civil actual privind cumulul creanței actualizate cu dobânda.....	320
5.3. Evaluarea convențională a prejudiciului. Clauza penală	322
5.3.1. Condițiile și limitele modificării convenționale a răspunderii civile contractuale.....	322
5.3.2. Funcțiile clauzei penale. Semnificațiile acestora.....	323
5.3.3. Natura juridică a clauzei penale.....	324
5.3.4. Caracterele clauzei penale	325
§6. Consecințele decurgând din natura contractuală a clauzei penale	327
6.1. Funcționarea clauzei penale în cazul în care obligația principală este divizibilă și indivizibilă.....	327
6.2. Mutabilitatea clauzei penale excepție de la principiul imutabilității acesteia.....	328
Secțiunea a 3-a. Rolul arvunei în executarea contractului	329
§1. Clarificări conceptuale.....	329
§2. Funcțiile arvunei	330
§3. Efectele arvunii confirmatorii și de dezicere	331
Secțiunea a 4-a. Repararea prejudiciilor corporale.....	332
§1. Caracterul prejudiciilor corporale.....	332
1.1. Repararea componentei economice a prejudiciilor cauzate atingerilor aduse sănătății și integrității corporale a victimei.....	332
1.2. Repararea componentei morale a vătămării sau integrității corporale prin compensații bănești.....	333
1.3. Repararea prejudiciilor prin rigoșeu în cazul decesului victimei imEDIATE.....	335

§2. Valorificarea dreptului la reparația pecuniară a prejudiciului corporal de natură materială și morală.....	337
Capitolul VI. Efectele nulității.....	341
Secțiunea 1. Principiile efectelor nulității actului juridic și excepțiile de la principii. Cazurile de înlăturare a efectelor nulității	341
§1. Enunțarea principiilor nulității și relația dintre acestea	341
1.1. Principiul retroactivității efectelor nulității și excepțiile de la principiu.....	342
1.2. Principiul <i>restitutio in integrum</i> și excepțiile de la principiu.....	343
§2. Modalitățile de restituire.....	345
§3. Efectele retroactive ale nulității în raporturile dintre părți, pe de o parte și terți, pe de altă parte	346
§4. Excepții de la principiul <i>resoluto iure dantis, resolvitur ius accipientis</i>	347
§5. Cazurile care înlătură regula <i>quot nullum est nullum producit effectum</i>	350
§6. Conversiunea actului juridic. Noțiunea și condițiile conversiunii	350
Capitolul VII. Principiul garantării executării obligațiilor.....	357
Secțiunea 1. Garanțiile generale	357
§1. Definiția și clasificarea garanțiilor.....	357
§2. Garanțiile generale ale executării obligațiilor.....	358
§3. Inesizabilitatea, cauză de limitare a garanției comune	361
§4. Mijloacele legale acordate creditorilor în vederea asigurării realizării integrale a creanței.....	361
4.1. Acțiunea oblică	363
4.2. Acțiunea revocatorie	365
Secțiunea a 2-a. Fideiusiunea.....	370
§1. Definiția, clasificarea fideiusiunii și condițiile speciale ale fideiusorului	370
§2. Caracterele fideiusiunii.....	371
§3. Efectele fideiusiunii	374
3.1. Efectele fideiusiunii în raporturile dintre creditor și fideiusor.....	374
3.2. Efectele fideiusiunii în cadrul raporturilor dintre fideiusor și debitor.....	378
§4. Raporturile dintre cofideiusori.....	380
§5. Stingerea fideiusiunii	380
Secțiunea a 3-a. Garanțiile autonome	383
§1. Conceptul de garanție autonomă.....	383
§2. Scrisoarea de garanție	384
§3. Efectele scrisorii de garanție.....	386
§4. Scrisoarea de confort	387
Secțiunea a 4-a. Privilegiile și garanțiile reale.....	389
§1. Privire generală asupra privilegiilor și garanțiilor reale.....	389
§2. Privilegiile. Conceptul de privilegiu și caracterele acestuia	390
2.1. Problema rangului.....	391
2.2. Mecanismul de operare a privilegiilor generale, speciale și a ipotecilor mobiliare privilegiate.....	393

2.3. Concursul între privilegiu.....	396
2.4. Stingerea privilegiilor	397
2.5. Mecanismul dreptului tranzitoriu în materia privilegiilor.....	397
Secțiunea a 5-a. Ipoteca	398
§1. Ipoteca. Definiție și caractere	398
§2. Clasificarea ipotecilor în funcție de sursă și bunurile care pot fi ipotecate	402
§3. Definiția și caracterele ipotecii convenționale imobiliare.....	404
3.1. Caracterele juridice ale ipotecii convenționale și extensia ipotecii	405
3.2. Caracterul specializat al ipotecii	407
3.3. Clauze interzise în contractul de ipotecă imobiliară	408
3.4. Publicitatea ipotecii imobiliare	409
3.5. Efectele juridice ale ipotecii imobiliare	409
3.6. Executarea ipotecii.....	411
3.7. Modalitatea stingerii ipotecii imobiliare convenționale.....	412
§4. Ipotecile imobiliare legale	414
§5. Reglementarea tranzitorie	415
§6. Garanția mobilă și ipoteca mobilă. Noțiunea de ipotecă mobilă	415
6.1. Condițiile de validitate și eficacitate a contractului de ipotecă mobilă	415
6.2. Publicitatea ipotecii mobiliare	418
6.3. Publicitatea instrumentelor financiare	420
6.4. Ipoteca creanțelor	421
6.5. Efectele contractului de ipotecă mobilă.....	422
6.5.1. Concursul ipotecilor mobiliare	425
6.5.2. Mecanismele realizării private a ipotecii mobiliare.....	428
6.5.3. Sancțiunile pentru încălcarea regulilor privitoare la preluarea bunului	432
6.5.4. Transmiterea și stingerea ipotecii	434
6.5.5. Cesiunea dreptului de ipotecă către un creditor chirografar	435
Secțiunea a 6-a. Gajul	435
§1. Generalități terminologice	435
§2. Definiția și caracterele juridice ale gajului	436
§3. Condițiile juridice ale contractului de gaj	438
§4. Publicitatea gajului	439
§5. Efectele gajului	441
§6. Rangul și concursul gajului.....	443
§7. Stingerea gajului	444
Secțiunea a 7-a. Dreptul de retenție	445
§1. Reglementarea dreptului de retenție	445
§2. Caracterele juridice ale dreptului de retenție	445
§3. Prerogativele titularului dreptului de retenție	450
§4. Delimitarea retenției de excepția de neexecutare.....	452
§5. Încetarea dreptului de retenție.....	453
Bibliografie.....	455